

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان

دبیرخانه شورای راهبردی تدوین راهنماهای سلامت

شناسنامه و استاندارد خدمت

Biophysical profile + NST

تدوین کنندگان:

کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات

سونوگرافی بارداری

بهمن ۱۳۹۶

مقدمه:

توسعه جوامع و گسترش نظام های سلامت، به ویژه در دو سده اخیر و نیز گسترش علوم پزشکی در جهان موجب شده است که تقریباً تمام کشورها به منظور برآورده شدن نیازهای سلامت محور خود، به تدوین راهنماهای بالینی (راهکارها، سیاست ها، استانداردها و پروتکل های بالینی) در راستای ارتقا سطح کیفی و کمی ارائه خدمت و همچنین تدوین سیاست های کلان در چارچوب استقرار پزشکی مبتنی بر شواهد گام بردارند. از سویی ضرورت تعیین حدود و ثغور اختیارات دانش آموختگان حرف مختلف پزشکی و استاندارد فضای فیزیکی و فرآیندهای ارائه خدمات سبب شد تا تدوین شناسنامه های مرتبط به منظور افزایش ایمنی، اثر بخشی و هزینه اثر بخشی در دستور کار وزارت متبوع قرار گیرد.

اندازه گیری کیفیت برای جلب اطمینان و حصول رضایت آحاد جامعه، قضاوت در زمینه عملکردها، تامین و مدیریت مصرف منابع محدود، نیازمند تدوین چنین راهنماهایی می باشد. این مهم همچنین به سیاستگذاران نیز کمک خواهد نمود تا به طور نظام مند، به توسعه و پایش خدمات اقدام نموده و از این طریق، آنان را به اهدافی که نسبت به ارائه خدمات و مراقبت های سلامت دارند، ناآل نماید تا به بهترین شکل به نیازهای مردم و جامعه پاسخ دهند. علاوه بر تدوین راهنماها، نظارت بر رعایت آن ها نیز حائز اهمیت می باشد و می تواند موجب افزایش رضایتمندی بیماران و افزایش کیفیت و بهره وری نظام ارائه خدمات سلامت گردد. طراحی و تدوین راهنماهای مناسب برای خدمات سلامت، در زمره مهمترین ابعاد مدیریت نوین در بخش سلامت، به شمار می آید. اکنون در کشورمان، نیاز به وجود و استقرار راهنماهای ملی در بخش سلامت، به خوبی شناخته شده و با رویکردی نظام مند و مبتنی بر بهترین شواهد، تدوین شده است.

در پایان جا دارد تا از همکاری های بی دریغ معاون محترم درمان «جناب آقای دکتر محمد حاجی آقاجانی»، معاون محترم آموزشی «جناب آقای دکتر باقر لاریجانی» و شورای راهبردی تدوین راهنماهای بالینی در مدیریت تدوین راهنماهای طبابت بالینی، و نیز هیات های بوردها و انجمن های علمی تخصصی مربوطه، اعضاء محترم هیئت علمی مراکز مدیریت دانش بالینی و همچنین هماهنگی موثر سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران، وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی و سازمان های بیمه گر و سایر همکاران در معاونت های مختلف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تقدیر و تشکر نمایم.

انتظار می رود راهنماهای طبابت بالینی تدوین شده تحت نظارت فنی دفتر ارزیابی فناوری، تدوین استاندارد و تعرفه سلامت و کمیته فنی تدوین راهنماهای بالینی، مورد عنایت تمامی نهادها و مراجع مخاطب قرار گرفته و به عنوان معیار عملکرد و محک فعالیت های آنان در نظام ارائه خدمات سلامت شناخته شود.

امید است اهداف متعالی نظام سلامت کشورمان در پرتو گام نهادن در این مسیر، به نحوی شایسته محقق گردد.

دکتر سید حسن قاضی زاده هاشمی

وزیر

تنظیم و تدوین: کارگروه تدوین شناسنامه و استاندارد خدمات سونوگرافی بارداری

- ۱- دکتر اشرف آل یاسین
- ۲- دکتر صدیقه برنا
- ۳- دکتر لاله اسلامیان
- ۴- دکتر وجیهه مرصوصی
- ۵- دکتر معصومه گیتی
- ۶- دکتر مهشید حقیقی
- ۷- دکتر علیرضا رادپور
- ۸- دکتر حسین کرم پور

تحت نظارت فنی:

**گروه استانداردسازی و تدوین راهنماهای سلامت
دفتر ارزیابی فن آوری، استانداردسازی و تعرفه سلامت**

**دکتر سید موسی طباطبایی، فرانک ندرخانی،
دکتر آرمین شیروانی، دکتر مریم خیری، مرتضی سلمان ماهینی**

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین):

Biophysical profile + NST (سونوگرافی بیوفیزیکیال پروفایل جهت بررسی حرکت، تون، تنفس جنین و مایع آمنیوتیک)

کد ملی: ۷۰۱۷۲۰

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی :

۴ مورد توسط سونوگرافی بررسی می شود که شامل بررسی تنفس، حرکات جنین، تونسیته جنین و میزان مایع آمنیوتیک با دستگاه سونوگرافی خواهد بود و بعد از آن تغییرات ضربان قلب جنین، توسط دستگاه مانیتورینگ قلب جنین (NST) انجام می شود.

ج) موارد ضروری انجام مداخله تشخیصی

- ۱- کاهش حرکات جنین
- ۲- شک به دکولمان و خونریزی واژینال سه ماهه سوم
- ۳- دیابت بارداری مادر
- ۴- محدودیت رشد داخل رحمی (IUGR)
- ۵- حاملگی پر خطر و هر بیماری مادری که منجر به کاهش رشد یا دیسترس جنین شود.
- ۶- فشار خون حاملگی
- ۷- کاهش مایع آمنیوتیک
- ۸- جنین های پر خطر
- ۹- چند قلوبی

ج-۱) تعداد دفعات مورد نیاز:

بسته به علت درخواست و میزان خطر جنین

ج-۲) فواصل انجام:

در بیماران سرپایی بسته به شرایط مادر و جنین، بر اساس میزان خطر، ۳-۱ بار در هفته و در موارد بیماران پرخطر بستری ممکن است روزانه نیز تکرار شود.

د) ویژگی های فرد/افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مصوب مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):
متخصص زنان و زایمان

ه) ویژگی های ارائه کننده اصلی صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

(با ذکر عنوان دقیق تخصص و در صورت نیاز ذکر سوابق کاری و یا گواهی های آموزشی مورد نیاز. در صورت ذکر دوره آموزشی باید مدت اعتبار دوره های آموزشی تا بازآموزی مجدد قید گردد):

رادیولوژیست-فلوشیپ پریناتالوژی- متخصصین زنان دوره دیده همراه با مدرک و در صورت اخذ مجوز قانونی (صرفاً در صورت عدم وجود رادیولوژیست در شهرستان محروم) و طبق بخشنامه های وزارت بهداشت بعنوان ابزار تشخیص

و) عنوان و سطح تخصص های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

ردیف	عنوان تخصص	تعداد مورد نیاز به طور استاندارد به ازای ارائه هر خدمت	میزان تحصیلات مورد نیاز	سابقه کار و یا دوره آموزشی مصوب در صورت لزوم	نقش در فرایند ارائه خدمت
۱	تکنسین	۱ نفر	دیپلم به بالا	--	آماده سازی بیمار، تایپ گزارشات و ارائه گزارش

ز) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت: (در صورت نیاز به دو یا چند فضای مجزا با ذکر مبانی محاسباتی

مربوط به جزئیات زیر فضاها بر حسب متر مربع و یا برحسب بیمار ذکر گردد):

حداقل یک اتاق ۱۲ الی ۶ متری جهت گذاشتن دستگاه سونوگرافی، تخت معاینه، ضروری است و یک سالن جهت انتظار و

منشی

ح) تجهیزات پزشکی سرمایه ای به ازای هر خدمت:

دستگاه سونوگرافی مجهز، مانیتورینگ خارجی جنینی، کامپیوتر، پرینتر

ط) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت:

ردیف	اقلام مصرفی مورد نیاز	میزان مصرف (تعداد یا نسبت)
۱	کاغذ چاپگر	بر حسب نیاز
۲	کاغذ A4 - ژل - ملحفه یکبار مصرف - کاور استریل واژینال	بر حسب نیاز

ی) استانداردهای گزارش (شامل مشاهده ها و اندازه گیری های ضروری)

در گزارش سونوی بیوفیزیکال حرکات تونسیته، تنفس، میزان مایع آمنیوتیک جنین باید ذکر شود و استاندارد score داده شود. در

صورت انجام بیوفیزیکال کامل و یا استاندارد نوار NST باید تفسیر و گزارش شود.

میزان AF که باید توسط print سونوگرافی Document باشد Document NST ضمیمه شود.

گ) شواهد علمی در خصوص کنتراندیکاسیون های دقیق خدمت:

ندارد.

ل) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت:

۳۰ دقیقه

منابع:

AIUM - ISOUG – ACOG – collen – Diagnostic Ultrasound/CM, Rumack 2018

- تاریخ اعتبار این راهنما از زمان ابلاغ به مدت ۲ سال می باشد و بعد از اتمام مهلت زمانی میبایست ویرایش صورت پذیرد.

بسمه تعالی
فرم تدوین راهنمای تجویز

توضیحات	مدت زمان ارائه	تواتر خدمتی		محل ارائه خدمت	شرط تجویز		ارائه کنندگان اصلی صاحب صلاحیت	افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز	کاربرد خدمت		کد RVU	عنوان استاندارد
		تعداد دفعات مورد نیاز	فاصله انجام		اندیکاسیون کنترا اندیکاسیون	اندیکاسیون			سرپایی	بستری		
<p>گزارش سونوگرافی بیوفیزیکال شامل: حرکات تونسیته، تنفس، میزان مایع آمنیوتیک جنین باید ذکر شود و استاندارد score داده شود. در صورت انجام بیوفیزیکال کامل و یا استاندارد نوار NST باید تفسیر و گزارش شود. میزان AF که باید توسط پرینت سونوگرافی مستند باشد. (Document NST ضمیمه شود) * توصیه می گردد کد مذکور به همراه NST بازنگری و اصلاح گردد.</p>	۳۰ دقیقه	در بیماران سرپایی بسته به شرایط مادر و جنین، بر اساس میزان خطر، ۱-۳ بار در هفته و در موارد بیماران پرخطر بستری ممکن است روزانه نیز تکرار شود.	بسته به علت درخواست و میزان خطر جنین	بیمارستان، مطب و موسسه رادیولوژی	ندارد	<p>۱- کاهش حرکات جنین ۲- شک به دکولمان و خونریزی واژینال سه ماهه سوم بارداری ۳- دیابت بارداری مادر ۴- محدودیت رشد داخل رحمی (UGR) ۵- حاملگی پر خطر و هر بیماری مادری که منجر به کاهش رشد یا دیسترس جنین شود. ۶- فشار خون حاملگی ۷- کاهش مایع آمینیوتیک ۸- جنین های پر خطر ۹- چند قلوبی</p>	<p>رادیولوژیست، فلوشیپ پریناتالوژی و متخصصین زنان دوره دیده همراه با مدرک و در صورت اخذ مجوز قانونی (صرفاً در صورت عدم وجود رادیولوژیست در شهرستان محروم) و طبق بخشنامه های وزارت بهداشت بعنوان ابزار تشخیص</p>	متخصص زنان و زایمان	*	*	701720	Biophysical profile (بررسی حرکت، تون، تنفس جنین و مایع آمنیوتیک و NST)

- تاریخ اعتبار این راهنما از زمان ابلاغ به مدت ۲ سال می باشد و بعد از اتمام مهلت زمانی میبایست ویرایش صورت پذیرد.